

Využití těchto nástrojů pyropolitiky je fakticky vyhlášením války zbytku světa.

Autor: Robert Steuckers

Klasické pojetí geopolitiky vykládá svět optikou střetu pozemských a mořských mocností. V současnosti však vidíme, jak se o slovo hlásí i zbylé dva živly – oheň a vzduch. Přípravení k boji s nepřáteli jako je ISIS tak budou jen ti, kdo si ožíví lekce Carla Schmitta.

Co mají političtí teoretici na mysli, když mluví o „pyropolitice“? K pochopení termínu se musíme studovat především dvě široce pojaté oblasti; zaprvé sféru politické teologie, včetně úvah Donosa Cortése o liberalismu, socialismu a katolicismu (pojímaném jako Tradice taková) a samozřejmě se také pečlivě zabývat hlavními myšlenkami Carla Schmitta, v nichž ukazuje teologický původ veškerého politického myšlení. Zadruhé musíme vzít v potaz i Schmittovo pojetí světové politiky jako střetávání živlů země a vody. Skutečná politika, kterou označoval jako politično (*das Politische*), se nevyhnutelně pojí se zemí a kontinentem. Opravdovým a účinným typem politického člověka pro něj je římský geometr [1], který organizuje území pod svou správou jednoduše jeho proměřením.

Po německých porážkách z let 1918 a 1945 však země přišla o své přednostní postavení na jevišti světové politiky a nahradila ji voda: nová, podvrtná a ničivá dialektika *Land und Meer*, země a moře, v níž nakonec vždy zvítězí moře. Schmitt ve svém posmrtně redigovaném deníku *Glossarium* důrazně trvá na tezi o ničivých účincích triumfující a všudypřítomné americké „hydropolitiky.“

Pyros v řečtině znamená „oheň,“ a podle Michaela Mardera [2] představuje další živel spojující v sobě nejen ideu stravujícího plamene, ale také z ní plynoucí myšlenky „světla“ a „tepla.“ Jakkoliv Schmitt řadil své typy politiky do kategorií dvou hlavních živlů (země a vody), neznamena to, že by oheň a vzduch neexistovaly nebo také nehrály svou úlohu – i když obtížněji postřehnutelnou. „Oheň“ tedy slouží k označení několika odlišných jevů: planoucí ničivé síly (jaká se zjevuje například v protitradičních revolucích), „studené světlo“ osvícenství, ale také hřejivé teplo tiché vzpoury proti kontra-tradičním a abstraktním institucím odvozených z ideologických prvků osvícenství 18. století.

Jelikož už není žádných nedotčených území, která by bylo možné ovládnout (viz Toynbeeho myšlenky na toto téma) a tím pádem nezbyvá ani nic k následné organizaci podle se zemí silně svázaných zásad římských geometrů, zemi coby určující prvek skutečné politiky postupně vytlačuje nejen voda, ale také oheň. Voda – živel symbolický pro liberalismus, manchesterismus, mořské velmoci a plutokracie – nezná jasných hranic ani chvíli klidu (kdo odpočívá na moři, ten se podle Schmittových úvah v jeho *Glossariu* potopí a utone). Žádné

otium (plodný odpočinek, introspekce, meditace) už není možné – přežívá a vzkvétá jen *negotium* (horečnatá roztěkanost neklidných materialistických činností). A tak žijeme ve společnosti ovládané neustálým zrychlováním (*Beschleunigung*) rušícím veškeré rozumné pokusy o zpomalení věcí (bratr Ernsta Jüngera **Friedrich-Georg** byl předním teoretikem „zpomalení“ či *Entschleunigung*, které je ukázkou skutečného ekologického myšlení představujícího nesmělý pokus vrátit živel země zpět na světodějnou scénu.) Dominance hydropolitiky (námořních mocností) vede k rozkladu hranic, jak dnes zřetelně vidíme, a k celosvětovému přepjatému důrazu na ekonomiku a antipolitickou, antitelurickou (telurický, v Schmittově podání „spjatý se zemí,“ pozn. DP) i antitradiční vládu moralistického práva (např. **wilsonismus**).

Přestože zemi dnes ovládají ostatní živly, nelze ji s konečnou platností vyhladit. Momentálně však mlčí, jakoby hluboce poraněná a spící. Hydropolitické síly se tedy tiše vzdorující živel země pokoušejí zničit jinými prostředky, což následně vyvolává exploze na kontinentu – jako když si povolaly za pomocníka oheň; oheň, který samy nekontrolují, ale raději přenechávají námezdným silám pokradmu najímaným na špinavou práci v zemích s přebytkem mladých nezaměstnaných mužů. Kulminaci moci mořských a vzdušných sil jsme viděli při zničení Saddámovy Iráku v roce 2003, k němuž došlo bez pomoci spojenců i rivalů (osa Paříž-Berlín-Moskva). Neokonzervativní agresori však ve válce proti baasistickému Iráku dokonalého vítězství nedosáhli. Námořní mocnosti – na rozdíl od těch pevninských – totiž jen neochotně plní úlohu římského geometra při správě okupovaného území. Aby poražené a zničené země udržely dole, využívají hydropolitické velmoci ohnivý živel; jinými slovy: terorismus (skrže jeho strategii vyhazování lidí a budov do vzduchu a horlivý náboženský fanatismus; slovo „horlivý“ /ardent/ pochází z latinského *ardere* – „hořet“). Opakované pumové útoky na ší'itská tržiště v Bagdádu jsou pak jen tím nejděsivějším, ale zdaleka ne jediným, projevem návratu násilné pyropolitiky. Stejný vzorec naprosto ničivého násilí byl následně využit i v Libyi.

Tendence k pyropolitice se objevují tam, kde chybí dovednosti geometra i touha nahradit zničený stát novým. A tak se svržení irácké baasistické a se zemí spjaté (telurické) vojenské elity ukázalo být aktem pyropolitiky tím, že zčásti vedlo ke vzniku ISIS. Ta se – z části coby revolta proti Bushovou neokonzervativní válkou způsobenému chaosu – rozšířila po celé oblasti. Ze strany USA šlo o využití tajných hydropolitických (**thalasokratických**, „spjatých s mořem,“ pozn. DP) sil s cílem zažehnout požár v nežádoucích zemích a v konečném důsledku rozšířit stravující oheň teroristického fanatismu i na území hlavních amerických rivalů (do Evropy prostřednictvím proudů uprchlíků, mezi nimiž se teroristé skrývají, a do Ruska, kde mají čečenští a dagestánští teroristé přímé napojení na wahhábistické sítě). Tato hydro/thalasopolitická strategie podkopávání celých regionů podněcováním nepokojů, náboženské nenávisti a kmenových třenic nepochybně není ničím novým, ale v posledních letech nabyla dříve nepoznaných rozměrů.

Pyropolitika ISIS také jako vedlejší účinek ukazuje absurditu osvícenských ideologií „studeného světla“ eurokratických elit. Samotné světlo jen oslňuje a nepřináší skutečná řešení nových problémů nastolených hydro- a pyropolitikou maskovaného nepřítele. Oslňující politická ideologie ovládaná výlučně světlem a postrádající jakékoliv „teplo“ pocitu bezpečí je samozřejmě odsouzena k neúspěchu. Evropské státy se postupně hrouť kvůli svým výhradně

„světelným“ ideologiím, kterým kladou pouze slabý a nominální odpor „po teple volající“ populistická hnutí. Evropa čelí odlišným protivníkům na dvou frontách: na jedné straně ideologickým systémům „studeného světla“ vedoucím k tomu, co Ernst Jünger nazval „posthistorií,“ a na druhé pyropolitice importované z muslimského světa. Ten byl zažehnut společným působením několika faktorů, z nichž tím nejdůležitějším však bylo naprosté zničení Saddáмова Iráku. Pyropolitika ISIS se snaží na oplátku zažehnout ty západoevropské země, které islamisté nesprávně viní z totálního zhroucení **středo- a blízkovýchodních** zemí. Tato pyropolitika je však mnohem složitějším problémem: její náboženský rozměr se tvrdě střetává s vládou západní a globální ideologií „studeného světla,“ podle níž se řídí současná politika, a na její místo dosazuje „hřejivou“ alternativu. Činí tak přesně takovým způsobem, jakým by o nahrazení bezútěšné a zastaralé „světelné“ ideologické bagáže usilovaly i evropské síly prosazující lidštější a vřelejší politický systém. Neoliberální ideologii „studeného světla“ by tedy měl nahradit „teplo vydávající“ solidarismus; jinými slovy socialismus zbavený veškerého „chladu,“ který sovětskému a francouzskému komunismu přičítal nejdůležitější hlas uvnitř francouzského komunistického hnutí 60. a 70. let **Kostas Papaioannou**.

Nezapomínejme ale ani na zběsilý, ničivému plamenu podobný rozměr pyropolitiky: výbuchy a rachocení automatických pušek, jako v Paříži a Bruselu, a také v některých veřejných popravách na syrských územích Islámského státu. Ty měly za cíl vyvolat v Evropanech strach prostřednictvím dopadu, který takovéto útoky nevyhnutelně díky médiím mají. Využití těchto nástrojů pyropolitiky je fakticky vyhlášením války zbytku světa, na který islamisté nahlízejí jako na celosvětového absolutního nepřítele (*Dar al-Harb*). To je nepřijatelné, jelikož se nevyhnutelně stáváte nepřítelem všech, které jste jako svého nepřítele označil, jak velice zřetelně zdůrazňovali ve svých dílech Carl Schmitt a Julien Freund. Nikdo nemůže takto radikálně a vášnivě zavrhnout, aniž by tím zároveň nepopřel sebe samého a své právo na život.

Celý problém vynikne ještě zřetelněji, když zvážíme skutečnost, že všechny z oné ideologie „studeného světla“ vzešlé systémy (Habermas) nepřijímají polemickou ideu „nepřítele.“ Podle Habermasových následovníků nikdy není nepřítele – jen partnera do diskuse. Co se ale stane, když tito partneři debatu odmítnou? Konflikt se stává nevyhnutelným. Naše elity, naivní a pošetilí vyznavači Habermasových myšlenek, na to nemají odpověď. Bude tedy třeba je nahradit. Tento obtížný úkol nevyhnutelně připadne těm, kdo nezapomněli na Schmittovy a Freundovy lekce.

Robert Steuckers
Forest-Flotzenberg, květen 2016

Poznámky:

[1] Termín „geometr“ Carl Schmitt užíval k definici povolání typizujícího se zemí svázanou tellurickou politikou – nebo se zemí svázanou politikou, kterou si idealizoval oproti thalassokratické dominanci světa po roce 1945. Geometri, či římské rolníky-vojáky (staré římské republiky) mu byli modelem politiky, kterou nastínil v díle „Nomos země“ (*Nomos der Erde*, tj.

převzetí země), kdy vyměření země představovalo symbolický akt organizace dobytého nebo nedotčeného (a proto otevřeného k nové kolonizaci) území.

[2] Michael Marder, *Pyropolitics: When the World is Ablaze* (London: Rowman & Littlefield International, 2015).

Další četba (články profesora Michaela Mardera):

‘The Enlightenment, Pyropolitics, and the Problem of Evil’, *Political Theology*, 16(2), 2015, str. 146–158.

‘La Política del Fuego: El Desplazamiento Contemporáneo del Paradigma Geopolítico’, *Isegoría*, 49, červenec–prosinec 2013, str. 599–613.

‘After the Fire: The Politics of Ashes’, *Telos*, 161, zima 2012, str. 163–180. (zvláštní vydání o politice po metafyzice)

‘The Elemental Regimes of Carl Schmitt, or the ABC of Pyropolitics’, *Revista de Ciencias Sociales/Journal of Social Sciences*, 60, léto 2012, str. 253–277. (zvláštní číslo o Carlu Schmittovi)

Zdroj: Text zaslaný autorem redakci Délského potápěče.